

עלון שבועי בעניני פרשת השבוע, יוצא לאור ע"י ארגון תורה וחסד:

'המרכז לערבות הדדית'

י"ב באייר התשפ"ב - גליון 193 - פרשת בהר.

העלון מוקדש לע"נ מרת סבתנו בתיה בת פרוחה ע"ה

מבט מהפרשה:

אמרו רבותינו שהתורה ניתנה בהר סיני ולא בהר תבור והר כרמל כי הם גבוהים, וה' אוהב את הנמוכים והשפלים. לכן זכה הר סיני, שהוא הר נמוך.

רצה הקב"ה ללמדנו שהאדם צריך מצד אחד להיות עניו גדול כסיני, אבל להיות דבק באמונתו ולפרסם את ה' כמו הר. שעל זה רמזו בבניית כלי המשכן לצפות את ארון ברית ה' בזהב כשאמצעו עץ. והרי היה שפע של זהב.

מכאן לומדים שחיצונית אתה צריך להיראות זהב, אם אתה לומד את תורת ה', אבל בפנים צריך להישאר עץ ולא להתגאות (כי אם עץ מתנפח - הוא מתפוצץ).

וכן מובא בגמרא בבא מציעא (נט ע"ב) המעשה ברבי אליעזר שחלק על כל החכמים לגבי תנורו של עכנאי. הוא אמר שהתנור לא מקבל טומאה, וכל החכמים אמרו שהתנור כן מקבל טומאה. רבי אליעזר השיב לחכמים כל תשובות שבעולם, ולא קיבלו ממנו.

אמר להם "אם הלכה כמותי - חרוב זה יוכיח". נעקר חרוב ממוקומו מאה אמה, ויש אומרים ארבע מאות אמה (אמה = כחצי מטר). אמרו לו "אין מביאין ראייה מן החרוב". חזר ואמר להם "אם הלכה כמותי - אמת המים תוכיח", דהיינו שבמקום שהמים יירדו - הם יתחילו לעלות. וכן היה: המים חזרו לאחוריהם.

אמרו לו "אין מביאין ראייה מאמת המים". חזר ואמר להם "אם הלכה כמותי - כותלי בית המדרש יוכיחו". הטו כותלי בית המדרש ליפול. גער בהם רבי יהושע, אמר להם "אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה - אתם מה טיבכם?". לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של רבי אליעזר, ועדיין מטין ועומדין.

חזר ואמר להם "אם הלכה כמותי - מן השמים יוכיחו". יצאה בת קול ואמרה להם "מה לכם אצל רבי אליעזר, שהלכה כמותו בכל מקום". עמד רבי יהושע ואמר "לא בשמים היא", שכבר כתוב בתורה "אחרי רבים להטות".

הסביר הגר"א שרבי אליעזר הביא ראייה מחרוב, מאמת המים ומקירות בית המדרש, שאחד התנאים שהאדם יזכה לכתר התורה הוא מיעוט תענוג והסתפקות במועט.

לכן רצה להראות לחכמים ראייה מהחרוב, המראה על הסתפקות במועט כרבי חנינא בן דוסא, שדי לו בקב חרובין מערב שבת עד ערב שבת, וכן רשב"י במערה שאכל חרובין. ואם כן, הוא יכול לחלוק עליהם. אבל כשאמרו לו שאין מביאין ראייה מהחרוב, חשב רבי אליעזר שמא הם חושדים בו שהוא גאווה ולכן מעז לחלוק על כל החכמים בבית מדרש.

ואז הביא ראייה מן המים שנמשלו לתורה, שעוזבים מקום גבוה ויורדים למקום נמוך. אמר להם 'גם המים, שזו התורה, אם יש צורך - הם יעלו מלמטה למעלה', מה שלכאורה מראה על גאווה. דהיינו, מה שאני חולק עליכם - זה רק בגלל שזו האמת, ותו לא.

וכשאמרו לו שאין ראייה גם מאמת המים, חשב 'כנראה הם חושדים שאני לא לומד מספיק תורה', ולכן אמר 'כותלי בית המדרש יוכיחו שאני לא זז מבית המדרש'. ע"כ.

(ע"פ 'ובחרת בחיים')

זמנים לשב"ק פרשת בהר : הזמנים ע"פ לוח אור החיים - שעון קיץ.

הדלקת נרות : ירושלים* 19:13 | תל אביב: 19:10 | חיפה: 19:13 | בית שמש: 19:10. *לנוהגים 40 דק' בירושלים: 18:53.

צאת השבת : ירושלים: 20:04 | תל אביב: 20:02 | חיפה: 20:05 | בית שמש: 20:02.

רבנו תם : ירושלים: 20:58 | תל אביב: 20:55 | חיפה: 20:58 | בית שמש: 20:55.

פניני אור החיים:

'ארץ ישראל' שייכת לנו, רק אם נשמור תורה ומצוות.

'וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר, דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לָהּ'

רבינו האור החיים הקדוש מביא את שאלת חכמינו המובאת גם בפירוש רש"י, 'מה ענין שמיטה אצל הר סיני', כלומר: מדוע הוזכר דוקא במצוות שמיטה שה' דיבר אל משה בהר סיני, והלא כל התורה ניתנה בהר סיני, ומדוע הודגש הענין דוקא במצוות שמיטה, שנראה שיש לענין קשר מיוחד למצוות שביתת הארץ.

ומתוך רבינו הקדוש, וזה לשון קודשו: 'ואולי כי לצד שהזכיר מתנת הארץ דכתיב 'אשר אני נותן' דקדק לומר 'בהר סיני', לומר כי מחמת 'הר סיני' פירוש מה שקיבלו בו, היא שנגמרה המתנה, שעל מנת תורה, נתן ה' את הארץ', עד כאן לשון קודשו.

כלומר: דוקא במצוות שמיטה, שמוזכר בה גם נתינת ארץ ישראל לעם ישראל, הוזכר הענין של הר סיני, לומר לנו זה תלוי בזה, שרק אם נשמור על התורה שניתנה בסיני, יהיה לנו את ארץ ישראל.

ובהמשך הפרשה נאמר 'אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים', ושואל רבינו הקדוש מהו הכוונה שחזר לומר 'להיות לכם לאלקים', והרי כבר נאמר בתחילת הפסוק 'אני ה' אלקיכם'???

ומתוך רבינו הקדוש שנתכוין לומר, שתכלית נתינת ארץ ישראל 'להיות לכם לאלקים' ולא בשביל תאוות גשמיות.

וזה לשון קודשו: ואמרו אני ה', פירוש והגם שאני אומר לכם להוציא אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען, לא לאכול מטובה ולשבוע מפריה הוא התכלית, אלא 'להיות לכם לאלהים' הוא עיקר הארץ, ואמרו זכרונם לברכה בתורת כהנים וזה לשונם כל היושב בארץ ישראל מקבל עליו עול מלכות שמים'. עד כאן לשון קודשו.

[אור החיים בהר פרק כה פסוקים א לח]

סיפור לשבת:

נסיעה ממונטריאל שבקנדה לבורו פארק שבניו יורק אורכת בדרך כלל כשבע שעות תמימות. נסיעה ארוכה ומתישה מאוד. לכן הנצרך לנסיעה זו מכין עצמו נפשית וגופנית היטב, באשר נסיעה מפרכת היא עד למאד. גם מיודעינו, מספר הסיפור הפלאי (הגר בארץ ישראל דייקא) הוצרך לנסוע נסיעה זו, לצורך כך נדבר עם מספר תושבים מקומיים שהוצרכו אף הם לנסיעה זו, ואחד מביניהם היה הנהג שהסיעם.

וביוצאם בשעות הלילה התנה הנהג עמהם שיסדרו את עצמם היטב במושביהם לנסיעה בת שבע שעות רצופות. באשר אינו רוצה לעשות הפסקות וחניות בינים, באשר אצה לו הדרך להגיע לבורו פארק מיד לפנות בוקר, ובשכך הוא רוצה לנסוע באופן רציף. הנוסעים הסכימו והשיירה יצאה לדרך. באורח פלאי (ואולי לא...) הוצרך מיודעינו לצאת לצורך כעבור אך חצי שעה מתחילת הנסיעה. לא הייתה לו ברירה והוא ביקש מהנהג לעצור בצד הדרך למען יוכל לסדר עצמו ולנסוע הלאה. הנהג כעס ביותר לנוכח בקשתו. אולם בלית ברירה, עצר הנהג ליד בית החיים יהודי בעיירה שכוחה בקצה קנדה, למטרה זו.

"לאחר אשר יצר", מספר היהודי בהתרגשות. "שמתי לפתע לב למצבה מסוימת שעל פי הכתוב עליה הרי שהיא מצבת קבורתו של בחור מבוגר מקומי שנלב"ע בלא להשאיר אחריו זכר. מה רבה הייתה תדהמתי לכשהתבוננתי במצבה שוב ושמתי לב שתאריך פטירתו של הבחור והיארצייט שלו, חל לא אחר מאשר היום – התאריך בו היינו מצויים באותו עת. התרגשתי ביותר לנוכח גילוי ההשגחה המופלאה בכך שגלגלוני להצטרך לעצור דווקא בבית החיים שכוח זה. קראתי מהרה מניין יהודים מההסעה, אמרנו קדיש, הדלקנו נר תמיד והפלגנו הלאה לדרכנו!"

הגענו בורו פארקה, וכשאני אחוז התרגשות מההשגחה המדהימה שנגלתה לנגד עיני ושהייתי שותף פעיל בה, התחלתי לברר בקרב יהודים מקומיים ושאני כאלה, מה טיבו של בחור זה, מה מעשיו וכיצד, שבה זכה שיתגלגל מניין יהודי שלם לאמירת קדיש על קברו ביום היארצייט. מה רבה הייתה פליאתי כאשר התושבים גילו לי שההתרחשות לה היינו עדים, אינה היחידית המתרחשת סביב קברו של הבחור המבוגר, באשר בכל שנה לאחר יום היארצייט מוצאים לפתע על קברו נר תמיד דולק, מה שמלמד על כך שיהודים ביקרוהו ביום היארצייט, והשתדלו לעשות נייחא לנפשיה בעולם הבא ע"י הדלקת נר ואמירת קדיש.

לנוכח תשובתם הוצתה סקרנותי ביותר, כשאני משתומם ומסתקרן לדעת כיצד ולמה זוכה הבחור המבוגר ז"ל להשגחה כל כך פרטית ומיוחדת שבכל שנה יגיע אליו מנין יהודים לאמירת קדיש והדלקת נר.

בשכך חקרתי ודרשתי עוד ועוד בקרב התושבים המקומיים עד שהם ספרו לי מעשה מדהים, שבעקבותיה הבנתי פשר תעלומת קברו של הבחור, וכך היה המעשה:

באשר באותם שנים שלפני כשבעים שנה כבר התקיימה בקנדה קהילה יהודית קטנה ומלוכדת, שאף סיפקה את הצרכים היהודיים הנדרשים באופן יחסי.

עם כל זאת בית קברות יהודי לא היה להם. באשר עניים מרודים היו חברה, ולכן לא יכלו לקנות חלקת אדמה לבית קברות, לקבור שם את מתיהם בקבר ישראל כדת וכדין. ובשכך קברו המה את נפטריהם בבית קברות נוצרי רח"ל. בחלקה היהודית אמנם, אולם בית הקברות של ערלי הלב והגוף הינו, מה שאינו מוסיף כבוד וזכויות לנפטר.

הבחור הלז לא היה יכול לסבול עובדה זו. ומאחר שאביו חסך למענו עשרת אלפים דולר! (סכום עתק בימים ההם) למען יוכל להתחתן ולהקים בית בישראל כשאית כל הורה ומורה, ובאשר למעשה לא התממשה שאיפתו זו, והוא לא זכה להקים בית וחורבה בישראל. החליט הבחור לשבור תכנית חיסכון זו של עשרת אלפי הדולרים לצורך קניית חלקת אדמה בפאתי העיירה, למען יוכלו לקבור את מתי ישראל בקבר ישראל! בחינה של מסירות נפש למען מצוה חשובה ויקרה זו!

הקב"ה אינו מאחר לשלם ליראיו, ובפרט בדברים שהם מתעסקים בו. וכך דאגה ההשגחה העליונה לבחור באופן מדהים.

כעבור שנים ובדרך לא דרך התגלגל הבחור למושב זקנים גויי בעיירה. ובכל הזדמנות היה לוחש ומורה לאנשי הצוות שידאגו שלאחר פטירתו בל יקברוהו בקבר גויים, כי אם בקבר ישראל, כיוון שיהודי הינו, בן לאברהם, יצחק ויעקב.

הללו שמעו לאמרי פיו. הנהנו במרץ. אולם בסתר ליבם לעגו לו ולמחשבתו. בחושבם שלאחר מיתתו יעשו בגופו כמיטב הבנתם. באחד מימי חגם נפטר היהודי הערירי. להנהלת מושב הזקנים שהייתה עסוקה אותה שעה בחגיגותיהם המתועבות לא היה פנאי להתעסק עמו. ובכך דחו את קבורתו עד לאחר עבור חגם המטופש, כשהם מתכננים לקבורו כאחרון הגויים, בלא להתייחס לבקשתו המפורשת תדיר להיקבר בין יהודים וכיהודי.

אלא ש'יושב בשמים ישחק'. ובאחד הימים נקלע למקום יהודי חרדי כשכולו התנצלות בפני הנהלת המקום על שתעה בדרכו ואינו יודע כיצד להמשיך ולאן. הללו הסבירו לו את הדרך חזרה. כשתוך כדי דיבורם עמו ניצנץ לפתע רעיון במוחם. הרי בימים האחרונים מת אצלם יהודי שביקש תדיר קבורה יהודית, יפקידוהו בידי יהודי זה ויפטר מעול הקבורה והלוויה.

היהודי הסכים מיד לבקשתם זו, בהתבוננותו בגילוי ההשגחה המופלאה, שכל מטרת תעותו בדרך היא אך כדי להציל יהודי גלמוד זה מלהיקבר בין גויים וערלים. אלא שאליה וקוץ בה. היהודי לא ידע מה לעשות עם המת וכיצד. ובאשר פניו היו מועדות לנסוע לעיר מגוריו בניו יורק. והעברת נפטר ממדינה למדינה מסובכת היא עד למאד. ושלטונות הגבול לא יניחו להעבירו. לא ידע אנה הוא בא.

בהשגחה עוד יותר מופלאה פגש בצאתו ממושב הזקנים שני אנשים שלפי חזותם נראו לו כיהודים. הלה שח לפניהם את כל אשר קרהו ועל המת המונח במכוניתו, באומרו להם שאינו יודע מה לפעול וכיצד.

שני היהודים עודדוהו שבמרחק כמה קילומטרים בעיירה קטנה ישנו בית קברות יהודי. וכי מוכנים המה להסיע את המת לשם ולטפל בכל ענייני הקבורה. הן חסד של אמת לא דבר פשוט הוא. היהודי מסר להם את גופת הנפטר ואת המסמכים הרלוונטיים והודה להם ביותר.

זעקת התרגשות נמלטה מפי שני היהודים שעה שעיינו במסמכים וגילו שהמת המונח לפניהם, הוא הוא הבחור המבוגר שנדב, יסד ושכלל את בית החיים באותה עיירה בדיוק!

כאשר התרגשותם גברה עוד יותר בהתבוננותם עד כמה דאגה ההשגחה העליונה שהאיש אשר דאג כל כך שיבואו כל נפטרי העיירה לקבר ישראל, יבא הוא עצמו לקבר ישראל בהשגחה מדהימה, בשלום ובשלוה.

(הובא ב- 'קונטרס שיחות חיזוק' מאת הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א)

בדיחות הדעת :

אם יש לך 10 דגים, 5 מהם טבעו, ו 2 חזרו לחיות, כמה דגים נשארו לך?

תשובה: דגים לא טובעים?

בקיצע'ר – חידוש קצר לשולחן השבת:

"וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ וְיִרְאֶתֶּ מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (כה, יז)

על פסוק זה אומר רש"י שמדובר באונאת דברים- שלא יקניט את חברו.

הגמרא (שבת קמ"ה:) מספרת ששאלו התלמידים למה העופות שבבבל שמנים יותר מהעופות שבארץ ישראל?

ר' יוחנן ענה מפני שהעופות שבארץ ישראל גלו וסבלו וזה גרם להם להצטמק בבשרם, אך עופות שבבבל לא גלו ולא הצטערו, לכן לא הרזו.

הגאון רבי דוד ויין זצ"ל ישב פעם ולימד את הדף יומי, וכשהגיע פעם אחד לסיפור הזה, הקשה אחד המשתתפים - "וכי הגמרא עוסקת כאן בזואולוגיה? מה אכפת לנו מדוע עופות שבבבל שמנים יותר משל ארץ ישראל?"
ותירץ לו הרב תירוץ על דרך הפשט אך עם המון מוסר השכל- הגמרא רוצה להדגיש לנו שצער הגלות מורגש גם לאחר מאות דורות מהגלות, ולכן הם נשארו העופות שבישראל חיים כי עוד הרגישו את הצער;
ואפשר להבין כעין זה שאותו הדבר קורה שאדם מצער את השני וחושב שאחרי ערב כיפור שביקש מחילה הוא ישכח; אבל וכי יעלה על דעתו שלעשרות שנים יישאר הנזק שגרם? לכן חשוב מאד להיזהר בכבוד השני.
וכמו שאמר ר' אליעזר בן הורכנוס בפרקי אבות (ב, י) "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך".

(ע"פ טובך יביעו)

חודה של פרשה – חידה מפרשת השבוע ע"פ הפסוקים ורש"י :

סוג לא תעשה חמור שבפרשה.

מתעוררת שמירתה ביום הקדוש, יום הכפרה.

הרי לך רמז להגיע חיש למטרה!

בהשמע מפי החזן: "הכהנים והעם", והעם בהכרעה.

מהי המצוה שבכתב החידה מסתתרה?

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי הקרוב בדרכים הבאות:

א. בעמדות 'נדרים פלוס' באמצעות שלח הודעה. (קוד קופה 6500, ע"ש המרכז לערבות הדדית) |

ב. השארת הודעה במענה הממוחשב בטלפון: 02-5-696-515. |

ג. שליחת הודעה במיל : ALONHLH@GMAIL.COM

- יש לשלוח תשובה מליאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

בין הפותרים נכונה יוגרל סידור לתפילין מתנת 'טלית'ת' – ישמח ישראל 17 ביתר עלית, טל: 02-5651555.

ב"ה

לתועלת הציבור : קיים גמ"ח להשאלת
גמרות שוטנשטין, וספרי טוש"ע.

ברח' אבינועם ילין 13, שכונת גאולה י-ם.

לפרטים: 054-844-86-83.

או בקו המידע: 02-590-7438

בחן לבעים
מיטת כובעי האיכות העולמיים
BARON HATTERS

מיוזם הראל

רב קווי: 1599-578-946

בני ברק: ר' עקיבא 52 בפסאג' | ירושלים | אלעד | ביתר עילית
מודיעין עילית | בית שמש | אשדוד | נתיבות | חיפה

ב"ה

הודעה ובקשה ממערכת הארגון

לשאלת רבים: עקב תקלה במחשב העורך, באופן זמני ישנם שינויים בצורת העריכה של העלון (וכן גליונות פסח – פרשת אחרי מות – תשפ"ב לא יצאו כלל – גם לא בתפוצה הדיגיטאלית)

אנו מקווים שבקרוב נוכל בעזרת ה' לחזור להוציא את העלון בעיצוב משופר ונאה לנוחות כלל הקוראים.

בהזדמנות זו נבקש מכל מי שביכולתו לעזור בהוצאות המערכת להפקת והדפסת העלון, ובמיוחד שבחצי שנה האחרונה עלויות ההדפסה עלו בכ 50%. ניתן לפנות בפל: 052-7100-955.

תזכו למצוות.